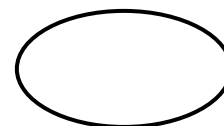

Kod ucznia

Suma punktów

2012/2013

województwo

kujawsko – pomorskie

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii

ETAP REJONOWY

Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z **36** zadań. Na jego rozwiązanie masz **90** minut.

Czytaj uważnie wszystkie polecenia. **Starannie** zapisuj odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj X na odpowiedniej literze. Jeżeli pomylisz się, literę z X otocz kółkiem i ponownie rozwiąż zadanie. Test wypełnij długopisem lub piórem. **Nie używaj korektora.**

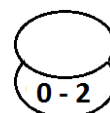
Powodzenia!

*****

1. Tabela przedstawia ukształtowanie powierzchni kontynentów według przedziałów wysokości i średnią wysokość kontynentów. Wpisz brakujące nazwy kontynentów.

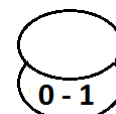
Kontynent	Wysokość w m n.p.m.				średnia wysokość m n. p. m
	poniżej 0	0-300	300-5000	powyżej 5000	
	w procentach				
	1,4	72,6	26,0	0,0	292
	1,2	31,2	64,8	2,8	987
	0,1	22,4	77,5	0,0	657
Ameryka Północna	0,0	32,8	66,7	0,5	781
	0,0	49,0	49,9	1,1	655
Australia i Ocenia	0,2	54,0	45,8	0,0	330
	0,0	6,4	93,5	0,1	2030

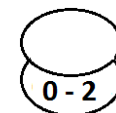
Źródło: Małe tablice geograficzne, Adamantan, Warszawa 2007

2. Liczba 361 mln km² oznacza powierzchnię: Wybierz odpowiedź.

- A. całej Ziemi   B. wszystkich lądów   C. Wszechoceanu   D. półkuli północnej

3. Uzupełnij luki w tekście opisującym północne obszary Ziemi nazwami własnymi obiektów.

Obszar położony wokół bieguna północnego ,obejmujący wody oceanu oraz północne fragmenty kontynentów, nazywamy .....

Cieśnina ....., oddzielająca Azję od Ameryki Północnej, łączy Ocean Atlantycki z Oceanem Spokojnym .

<http://pl.wikipedia.org/wiki>

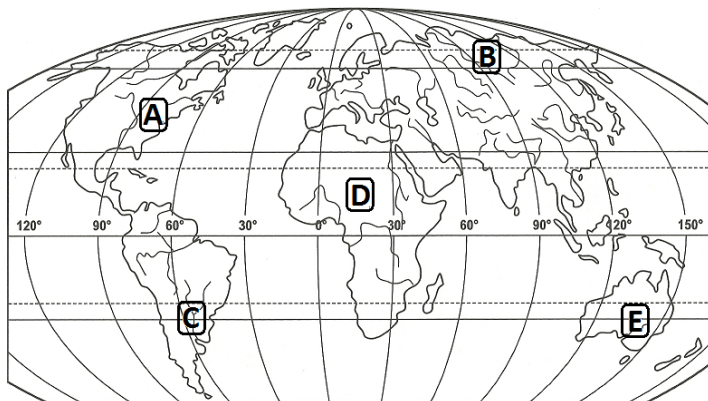
4. **Podkreśl nazwę oceanu, na którym występuje:**

- Gólsztrom - Atlantyk / Pacyfik / Ocean Indyjski
- Strefa sejsmiczna nazywana „Pierścieniem Ognia” - Atlantyk / Pacyfik / Ocean Indyjski

0 - 2

5. **Rozpoznaj** obiekty geograficzne oznaczone na mapie i **podaj** ich nazwy własne.

0 - 5

- A - Góry .....
- B - Wyżyna .....
- C - Nizina .....
- D - Kotlina .....
- E - Kraina .....

Źródło: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

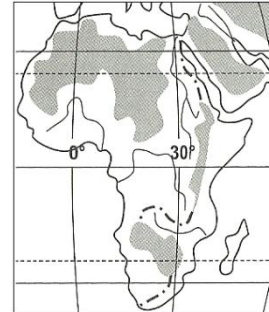
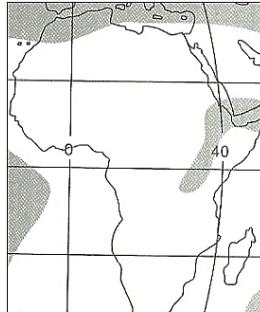
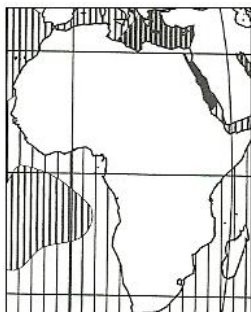
6. Z map świata prezentujących zagadnienia środowiska geograficznego wycięto poniższe fragmenty.

A - **Wybierz** tytuły i **podpisz** mapy.

- Obszary bezodpływowe
- Strefy klimatyczne
- Zasolenie mórz i oceanów
- Obszary aktywne sejsmiczne
- Zanieczyszczenie akwenów morskich
- Obszary zasobnych łowisk (żywnych wód)

0 - 3

Źródło: P. Światalski, Podstawy geografii fizycznej, TURPRESS, Toruń 2005

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

B – Do przedstawienia zjawiska na mapie 1. użyto metody kartograficznej: **Wybierz** odpowiedź.

- A. kartogramu
- B. zasięgu
- C. sygnaturowej
- D. powierzchniowej

7. Na podstawie elementów **rozpoznaj** sfery powłoki ziemskiej i **podaj** ich nazwy.

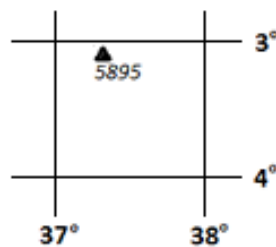
- bagna i mokradła, źródła .....
- pola uprawne, sady i ogrody .....
- skały i minerały, wulkany .....

0 - 3

8. Fotografia przedstawia najwyższy szczyt Afryki, a oczko siatki kartograficznej jego położenie.

Źródło: Internet, Grafika

0 - 4

A – Określ współrzędne geograficzne najwyższego szczytu Afryki i uzupełnij zapis:

Kilimandżaro leży na .....° .....’ długości geograficznej .....

i na .....° .....’ szerokości geograficznej .....

B – Podaj dwie przyczyny występowania pokrywy lodowej na szczycie Kilimandżaro.

1. ....

2. ....

9. Uzupełnij tabelę wpisując jedno podobieństwo i jedną różnicę, dotyczącą charakterystycznych cech formacji roślinnej lub warunków klimatycznych, dla strefy sawann i stepów.

	Podobieństwo	Różnica
Sawanna		
Step		

0 - 2

10. Zdjęcia przedstawiają rodzaje pustyni. Rozpoznaj je i podpisz nazwami stosowanymi w Północnej Afryce: serir, erg, hamada.

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/>

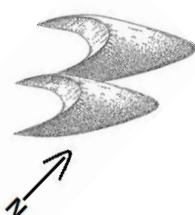
.....

.....

.....

0 - 1

11. Rysunek przedstawia wędrujące wydmy na pustyni. Strzałka wskazuje kierunek północny. Wybierz odpowiedź A. albo B. i jej uzasadnienie 1. albo 2.

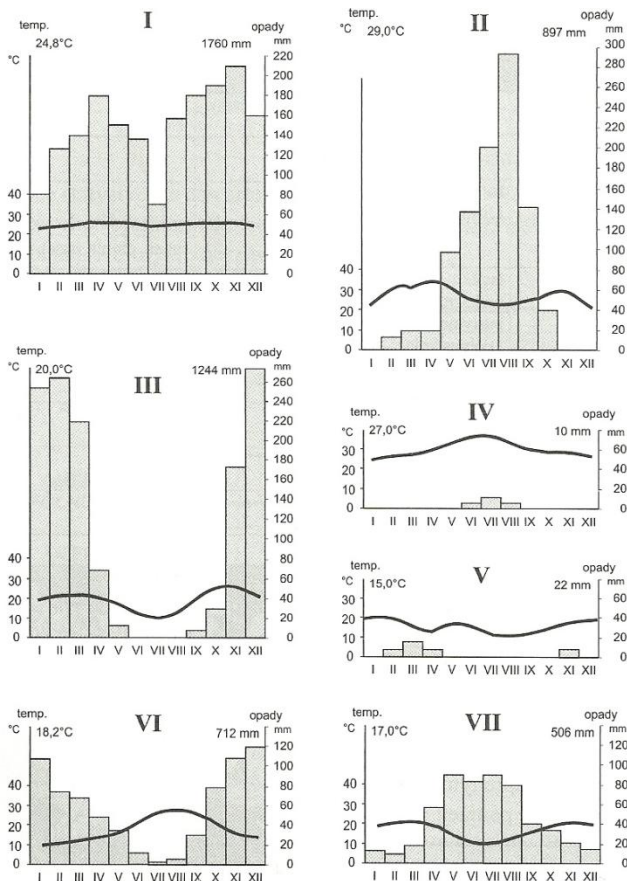

A.	Wydmy przesuwają się na SW	ponieważ	1.	wiatr wieje z kierunku NE
B.	Wydmy przesuwają się na NE		2.	wiatr wieje z kierunku SW

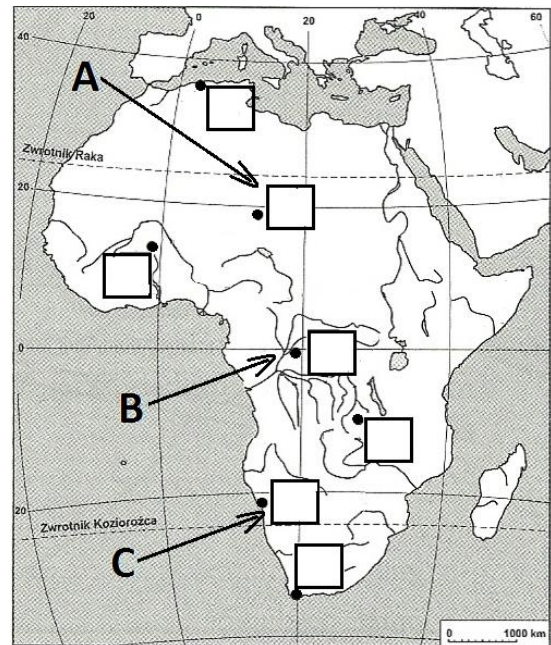
0 - 1

0

12. Poniżej przedstawiono siedem diagramów klimatycznych i mapę Afryki z położeniem siedmiu stacji meteorologicznych.

0 - 5

Źródło: P. Świtalski, Podstawy geografii fizycznej, TURPRESS, Toruń 2005

A – Każdy diagram przyporządkuj do stacji meteorologicznej. Wpisz cyfry rzymskie w okienka na mapie.

B – Przyporządkuj każdemu z obszarów oznaczonych na mapie literami A, B i C po jednym czynnikiem, mającym największy wpływ na wielkość rocznej sumy opadów.

Czynniki:

1. Oddziaływanie zimnego prądu morskiego.
2. Silne ogrzanie powierzchni Ziemi
3. Położenie w cieniu opadowym wysokich gór.
4. Oddziaływanie stałych wyżów barycznych.

A - .....

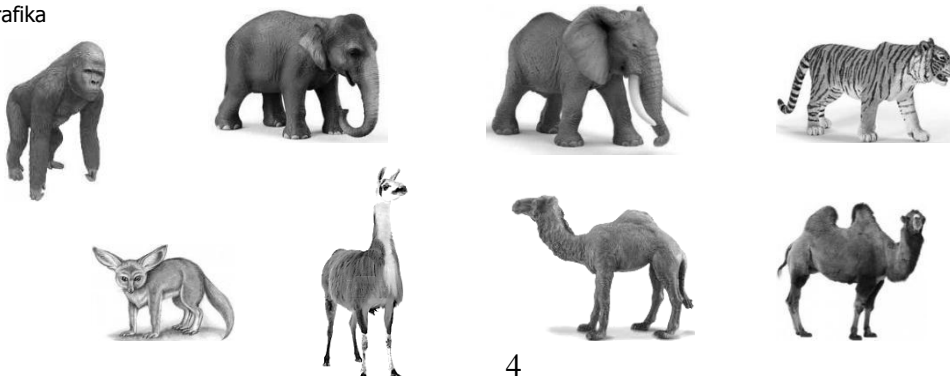
B - .....

C - .....

C – Zakreskuj na mapie obszar Afryki, na którym Słońce nie świeci w zenicie i zawsze góruje po północnej stronie nieba.

13. Na rysunkach przedstawiono sylwetki zwierząt z wybranych krajobrazów świata. Otocz pętlą sylwetki zwierząt, które są charakterystyczne dla krajobrazów Afryki.

Źródło: Internet, Grafika

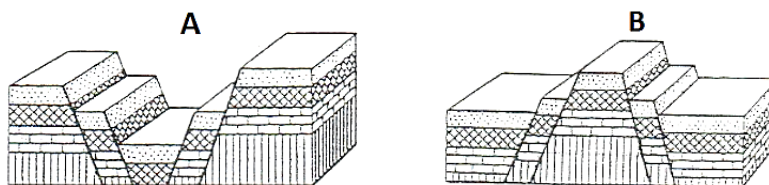
0 - 3

0

14. **Rozpoznaj i zapisz nazwy struktur geologicznych przedstawionych na rysunkach.**

Źródło: Internet, Grafika

0 - 2

15. **Do podanych jednostek tektonicznych przyporządkuj** krainy geograficzne, które leżą w zasięgu ich występowania.

Krainy geograficzne: Pieniny, Łysogóry, Kujawy, Żuławy Wiślane, Kotlina Sandomierska

- Platforma wschodnioeuropejska - .....
- Obszary fałdowań alpejskich - .....

0 - 1

16. **Rozpoznaj** na rysunkach dwie skamieniałości przewodnie, ich nazw użyj do uzupełnienia zdania. **Skreśl** część pogrubionego tekstu tak, aby zdanie było prawdziwe.

Wapienie z ....., pochodzące z **paleozoiku/mezozoiku**

są **młodsze/starsze** od piaskowców z .....

0 - 3

17. **Zdjęcie przedstawia Maczugę Herkulesa, formę terenu znajdującą się w Ojcowskim Parku Narodowym. Podkreśl** wszystkie terminy, które można wykorzystać do opisu form i procesów zachodzących w tym regionie.

<http://pl.wikipedia.org/wiki/>

- pole firnowe
- skałka wapienna
- gejzer
- kras
- stalaktyt
- wywierzynisko
- kaldera
- ponor
- korazja

0 - 2

18. **Uporządkuj** obiekty geograficzne według podanego kryterium. **Wpisz** w kratki kolejne cyfry.

- Od najwyższego do najniższego szczytu:

1. Trzy Korony 2. Tarnica 3. Wieżyca 4. Śnieżka

--	--	--	--

- Od najgłębszego do naj płytszego jeziora:

1. Śniardwy 2. Gopło 3. Łebsko 4. Hańcza

--	--	--	--

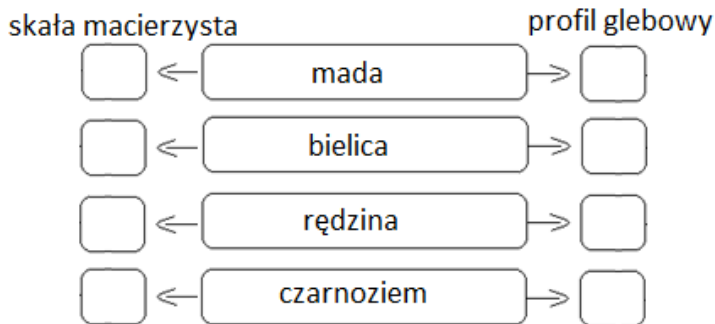
- Od najdłuższej do najkrótszej rzeki:

1. Bug 2. San 3. Warta 4. Brda

--	--	--	--

0 - 3

19. **Wypełnij** schemat według poleceń.

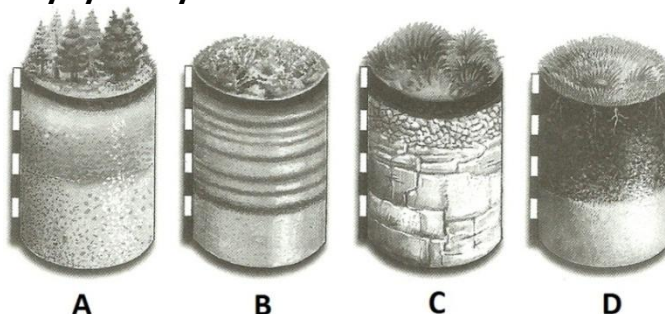

0 - 3

A – Do podanego typu gleby dobierz profil i skałę macierzystą, z której powstała. Wpisz na schemat odpowiednie cyfry i litery

Skały:

1. wapienie
2. lessy
3. piaski i żwiry
4. piaski rzeczne

Źródło: Dudek E., Wójcik J., Geografia 3, Wydawnictwa Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

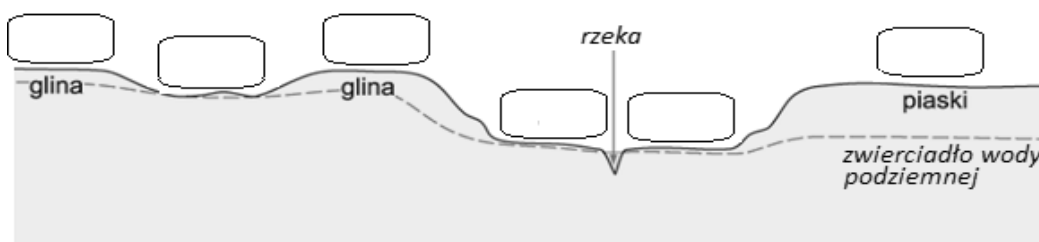
B – Zamaluj na schemacie ramki z nazwami gleb, które są glebami strefowymi.

20. Do erozji gleb nie przyczynia się: **Wybierz** odpowiedź.

A. duża ilość opadów	B. orka wzdłuż spadku stoku
C. tarasowanie pól	D. duże nachylenie stoków

0 - 1

21. Rysunek przedstawia profil terenu z doliną rzeczną oraz obniżeniem, w którym zwierciadło wody podziemnej osiąga powierzchnię gruntu. Na rysunku podano nazwy utworów powierzchniowych budujących poszczególne formy terenu.

0 - 2

Źródło: Bliżej geografii, Zeszyt ćwiczeń część 2, Praca zbiorowa, WS i P, Warszawa 2012

A – Wpisz w każdą ramkę na rysunku nazwę typu lasu charakterystycznego dla danego podłoża i warunków wodnych. Uwaga: typy lasów mogą się powtarzać.

Typy lasów: bór, grąd, łęg, ols.

B – Połącz w pary typ lasu z zestawem charakterystycznych dla niego gatunków drzew.

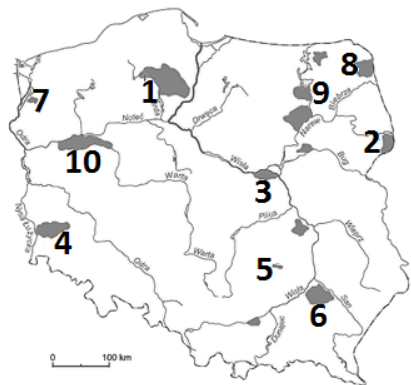
1. bór	A. wierzba, topola, wiąz
2. grąd	B. olcha, wierzba
3. łęg	C. dąb, grab, lipa
4. ols	D. sosna, modrzew

1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

0

22. Na mapie cyframi zaznaczono wybrane kompleksy leśne w Polsce. Do podanych kompleksów leśnych dopisz numer, którym został on oznaczony na mapie.

0 - 2

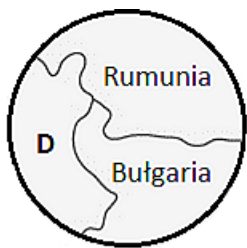
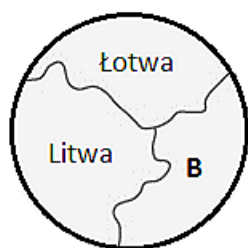
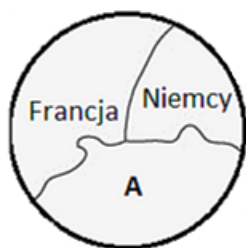

- Puszcza Augustowska .....
- Puszcza Bukowa .....
- Puszcza Sandomierska .....

Źródło: Bliżej geografii, Zeszyt ćwiczeń część 2, Praca zbiorowa, WS i P, Warszawa 2012

23. Każdy szkic przedstawia styk granic państwowych trzech sąsiednich krajów. Rozpoznaj i zapisz nazwy państw oznaczonych literami A, B, C i D.

0 - 2

A. .... B. .... C. .... D. ....

24. Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

0 - 3

- Po 2000 roku saldo migracji ludności Polski jest ujemne. ....
- Wśród imigrantów w Polsce najwięcej jest emigrantów z Ukrainy. ....
- Największa Polonia, licząca ok. 10 mln osób, znajduje się w Niemczech. ....

25. Poniżej wymieniono mniejszości narodowe i grupy etniczne zamieszkujące w Polsce oraz religię i świątynię. Podkreśl poprawne zestawienia.

0 - 2

- Niemcy – katolicyzm – kościół
- Litwini – protestantyzm – cerkiew
- Białorusini – prawosławie – cerkiew
- Żydzi – judaizm – synagoga
- Ukraińcy – prawosławie – meczet
- Tatarzy – islam – zbor

26. Które z poniższych informacji są przejawami urbanizacji? Wybierz odpowiedź.

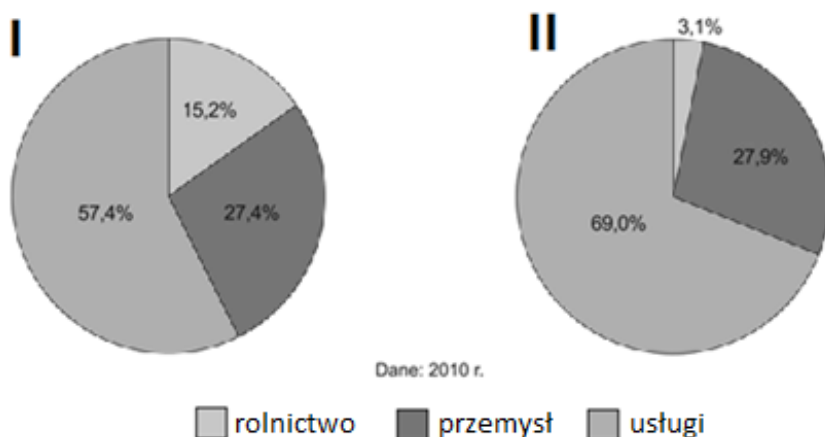
0 - 1

- I. Wzrost odsetka ludności miejskiej.
- II. Upowszechnianie się miejskiego stylu życia.
- III. Powiększanie się obszarów miast wskutek zmian administracyjnych.

A. tylko I   B. I i II   C. I, II i III   D. I i III

27. Diagramy przedstawiają strukturę wytwarzania PKB w Polsce i strukturę zatrudnienia ludności Polski według sektorów gospodarki. Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu, aby zdanie było prawdziwe.

<http://lms.wsipnet.pl/index.php/>

0 - 1

Diagram I /diagram II przedstawia strukturę zatrudnienia ludności, ponieważ w Polsce udział rolnictwa jest kilkakrotnie **mniejszy / większy** w zatrudnieniu niż w wytwarzaniu PKB. Niewielki udział rolnictwa w tworzeniu PKB cechuje kraje **wysoko / słabo** rozwinięte gospodarczo.

28. Podkreśl surowiec mineralny, który wydobywany jest w pobliżu miejscowości.

Ośrodek	Surowiec mineralny
Kłodawa	rudy miedzi / rudy cynku i ołowiu / gaz ziemny/ sól kamienna / gipsy
Lubin	rudy miedzi / rudy cynku i ołowiu / gaz ziemny/ sól kamienna / gipsy
Olkusz	rudy miedzi / rudy cynku i ołowiu / gaz ziemny/ sól kamienna / gipsy

0 - 3

29. Uszereguj podane źródła energii, od najwcześniej zastosowanego w urządzeniach do produkcji energii elektrycznej, do zastosowanego najpóźniej. Wpisz w ramki odpowiednie litery.

- A. ropa naftowa   B. promieniowanie słoneczne   C. drewno
D. węgiel kamienny   E. pierwiastki promieniotwórcze (uran)

0 - 1

30. Elektrownie wykorzystujące do produkcji energii węgiel brunatny powstawały wyłącznie w bliskim sąsiedztwie złóż tego surowca. Otocz na mapie numery wskazujące położenie elektrowni opalanych węglem brunatnym.

Opracowano na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, Wydawnictwo DEMART, Warszawa 2001

0 - 2

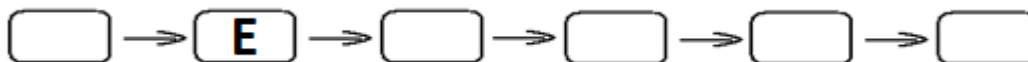

31. **Ułóż** ciąg przyczynowo – skutkowy.

0 - 2

- A – rozwój energetyki i hutnictwa
- B – wzrost kosztów wydobycia surowców, wynikający z ich wyczerpywania się
- C – występowanie bogatych złóż węgla kamiennego i rud żelaza
- D – rozwój przemysłu elektromaszynowego
- E – rozwój przemysłu wydobywczego
- F – konieczność modernizacji i restrukturyzacji przemysłu

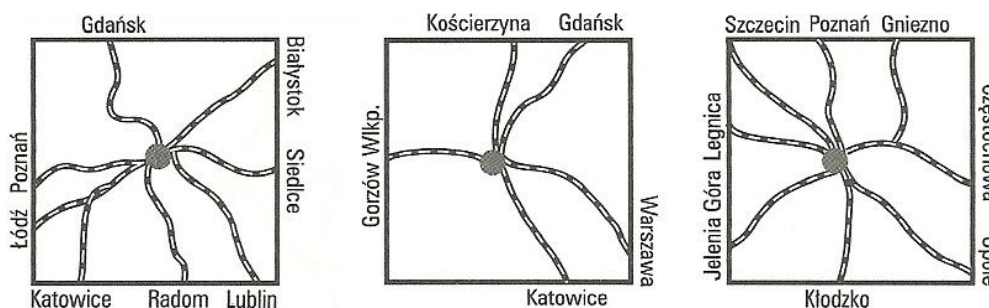
32. **Podkreśl** zdania, które charakteryzują transport kolejowy.

0 - 1

- Najbardziej zatrauwa środowisko
- Nie wymaga dużych nakładów na budowę infrastruktury.
- Jest w dużym stopniu uzależniony od warunków pogodowych.
- Należy do najbezpieczniejszych rodzajów transportu osobowego.
- Charakteryzuje się niskimi kosztami przewozu towarów na duże odległości.

33. Rysunki przedstawiają najważniejsze węzły kolejowe w Polsce. **Rozpoznaj** je i **wpisz** nazwy.

Źródło: Dudek E., Wójcik J., Geografia 3, Wydawnictwa Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

0 - 2

34. Wśród polskich obiektów na Liście Świtowego Dziedzictwa UNESCO znajdują się trzy „Stare Miasta”. Na podstawie opisu **rozpoznaj** je i w miejsce kropek **wpisz** nazwy miast.

0 - 2

- ..... – odbudowanie zniszczonych w czasie II wojny światowej zabytków stanowi wyjątkowy przykład rekonstrukcji miasta.
- ..... – usytuowane jest u stóp dawnej siedziby władców Polski, ma największy w Europie średniowieczny rynek.
- ..... – jest wzorcowym przykładem renesansowego stylu w architekturze, charakterystycznym elementem rynku są schody prowadzące do ratusza.

0 - 2

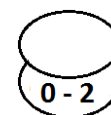
35. Oblicz współrzędne geograficzne miasta, w którym w dniu równonocy Słońce góruje po południowej stronie nieba na wysokości $30^{\circ}40'$ nad horyzontem, a południe słoneczne jest o 12 minut później niż w Warszawie ($52^{\circ}15'N$, $21^{\circ}00'E$).

Odpowiedź: Długość geograficzna ....., szerokość geograficzna .....

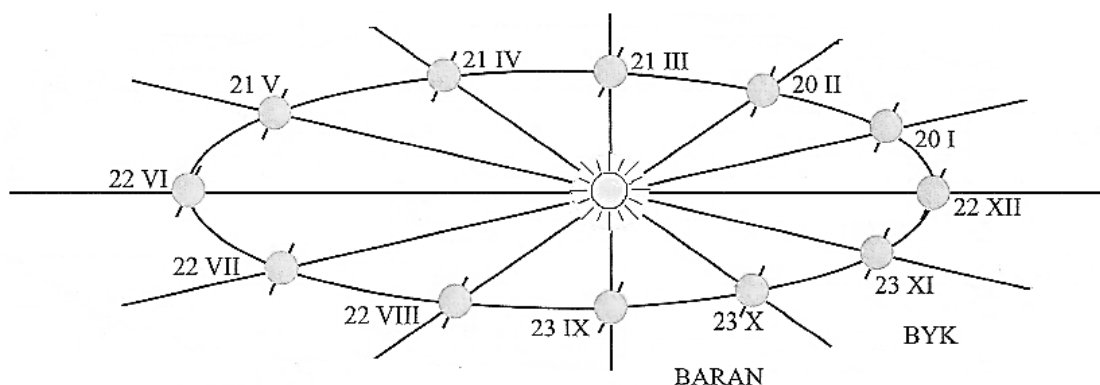
36. Rysunek przedstawia ruch obiegowy Ziemi. W ciągu roku, patrząc z Ziemi na Słońce, widzimy je na tle coraz to innych gwiazdozbiorów zwanych Zwierzyńcem Niebieskim albo Zodiakiem. Przy pomocy wierszyka wpisz na rysunku brakujące nazwy gwiazdozbiorów i uzupełnij zdanie nazwą gwiazdozbioru.

*„Baran idzie przed Bykiem, po Bliźniętach - Raki,
Lew przed Panną uchodzi – to są letnie znaki.
Waga chodzi z Niedźwiadkiem*, Strzelec zimnem grozi,
Koziorożec lód wiąże, Wodnik Ryby mrozi.”*

„Znaki zodiaku” - według książki z 1931r. Marcina Ernesta „Kosmografia”

*Niedźwiadek to dawna, polska nazwa gwiazdozbioru Skorpiona.

Źródło: Dudek E., Wójcik J., Geografia 1, Wydawnictwa Edukacyjne WIKING, Wrocław 1999

6 grudnia Słońce znajduje się na tle gwiazdozbioru .....

